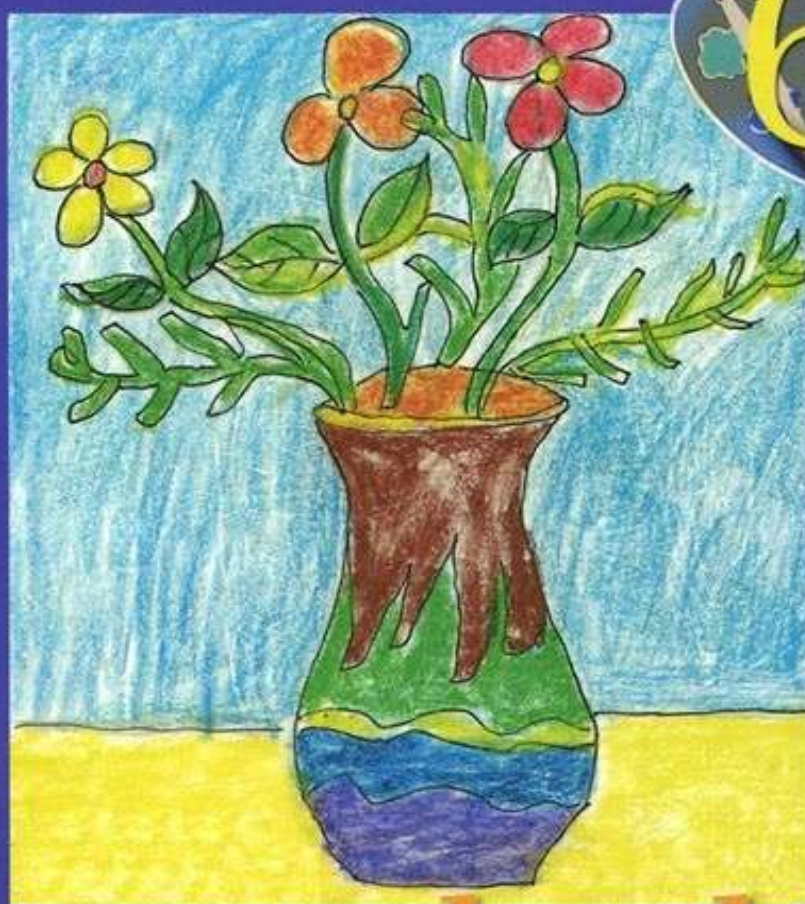

NGUYỄN HỮU HẠNH (Chủ biên)

THIẾT KẾ BÀI GIẢNG MĨ THUẬT

www.onlygol.com

SP

NHÀ XUẤT BẢN TRẠNG HẠNH
NHÀ SÁCH TRÊN MẠNG

NGUYỄN HỮU HẠNH (Chủ biên)

VŨ THỊ THU HÀ

THIẾT KẾ BÀI GIẢNG MĨ THUẬT

6

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

PHẦN CHUNG

I - MỤC TIÊU

Từ mục tiêu chung của môn Mỹ thuật ở Trung học cơ sở (THCS), môn Mỹ thuật lớp 6 cần đạt một số mục tiêu cụ thể như sau:

- Giáo dục thẩm mỹ cho học sinh (HS), tạo điều kiện cho các em tiếp xúc, làm quen và thưởng thức vẻ đẹp của thiên nhiên, của các tác phẩm mỹ thuật; biết cảm nhận và tập tạo ra cái đẹp, qua đó vận dụng được những hiểu biết về cái đẹp vào cuộc sống hằng ngày.
- Cung cấp cho HS một lượng kiến thức mỹ thuật (MT) cơ bản nhất định, giúp các em hiểu được cái đẹp của ngôn ngữ mỹ thuật, đồng thời hoàn thành được các bài tập lí thuyết và thực hành.
- Phát triển khả năng quan sát, nhận xét, tư duy sáng tạo của HS.
- Góp phần phát hiện HS có năng khiếu mỹ thuật, tạo điều kiện cho các em phát triển tài năng của mình.

II - NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA TỪNG PHÂN MÔN

a) Vẽ theo mẫu

+ Mục đích – yêu cầu:

Nối tiếp Vẽ theo mẫu ở Tiểu học, Vẽ theo mẫu ở THCS nhằm rèn luyện cho HS khả năng quan sát, nhận xét và kĩ năng đơn giản về vẽ nét, vẽ hình và sắp xếp bố cục. Vẽ theo mẫu còn giúp HS hiểu được vẻ đẹp của mẫu, tạo điều kiện để HS học tốt các bài Vẽ trang trí, Vẽ tranh, Thường thức MT...

+ Nội dung

Phân môn Vẽ theo mẫu ở lớp 6 gồm có các nội dung cơ bản sau:

- Sơ lược về *Luật xa gần*:
- + Khái niệm: Thế nào là *Luật xa gần*?
- + Những kiến thức cơ bản về *Đường tâm mắt*, *Điểm tụ*.

- + Cách vận dụng *Luật xa gần* vào các bài vẽ cụ thể.
- Vẽ theo mẫu:
- + Khái niệm: Thế nào là *Vẽ theo mẫu*?
- + Các bước tiến hành một bài *Vẽ theo mẫu*.
- + Thực hành vẽ các hình khối cơ bản (hình hộp, hình trụ, hình cầu) và các đồ vật (chai, lọ, ấm...).

b) Vẽ trang trí

- + Mục đích – yêu cầu

Nối tiếp các bài vẽ trang trí ở Tiểu học, các bài vẽ trang trí ở THCS giúp HS mở rộng thêm hiểu biết về đường nét, mảng hình, màu sắc, đậm nhạt và bố cục. Trên cơ sở đó, HS có thể tạo ra các họa tiết, các hình trang trí đẹp, biết cách sắp xếp họa tiết để tạo hình trang trí, đồng thời cảm thụ được vẻ đẹp của các sản phẩm trang trí.

- + Nội dung

Phân môn *Vẽ trang trí* ở lớp 6 gồm có các nội dung sau:

- Họa tiết trang trí và cách chép họa tiết trang trí;
- Cách sắp xếp (bố cục) trong trang trí;
- Màu sắc;
- Màu sắc trong trang trí;
- Kẻ chữ in hoa nét đều, kẻ chữ in hoa nét thanh nét đậm;
- Trang trí cơ bản và ứng dụng:
Trang trí đường diềm, hình vuông;
Trang trí chiếc khăn để đặt lọ hoa.

c) Vẽ tranh

- + Mục đích – yêu cầu

Nối tiếp các bài vẽ tranh ở cấp Tiểu học, các bài vẽ tranh ở THCS tạo điều kiện cho HS tiếp tục tiếp xúc với thế giới xung quanh, tìm và nhận ra hình dáng, đặc điểm, màu sắc và vẻ đẹp của đối tượng. Qua đó, HS có thể vẽ tranh theo ý thích và cảm nhận của riêng mình, đồng thời thông qua bài học còn bồi dưỡng cho HS tình cảm yêu mến cái đẹp, yêu mến thiên nhiên, đất nước, con người.

+ Nội dung

Phân môn *Vẽ tranh* ở lớp 6 gồm có các nội dung sau:

* Khái niệm: Thế nào là *Vẽ tranh*?

* Các thể loại tranh;

* Các bước tiến hành bài vẽ tranh:

– Tìm chọn nội dung đề tài;

– Chọn hình ảnh, sắp xếp hình ảnh;

– Chỉnh sửa bố cục;

– Vẽ màu.

* Bài tập vẽ về các đề tài: Học tập; Bộ đội; Ngày Tết và mùa xuân; Mẹ của em; Thể thao, văn nghệ; Quê hương em...

d) Thường thức mỹ thuật

+ Mục đích – yêu cầu

Nối tiếp các bài Thường thức MT ở Tiểu học, các bài Thường thức Mỹ thuật ở THCS giúp HS tìm hiểu thêm về MT, tạo điều kiện cho các em tiếp xúc, thưởng thức vẻ đẹp của một số tác phẩm tiêu biểu về kiến trúc, điêu khắc, hội họa của Việt Nam và thế giới.

+ Nội dung

Phân môn *Thường thức MT* ở lớp 6 gồm có các nội dung sau:

– Giới thiệu MT Việt Nam:

* Sơ lược về MT Việt Nam thời kì cổ đại:

* Sơ lược về MT thời Lý (1010 – 1225)

* Một số công trình tiêu biểu của MT thời Lý.

* Tranh dân gian Việt Nam: Giới thiệu một số tranh dân gian Việt Nam tiêu biểu (tranh Đông Hồ và tranh Hàng Trống).

– Giới thiệu MT thế giới:

* Sơ lược về MT thế giới thời kì cổ đại.

* Một số công trình tiêu biểu của MT Ai Cập, Hi Lạp và La Mã thời kì cổ đại.

III - PHƯƠNG PHÁP DẠY – HỌC MĨ THUẬT

1. Những yêu cầu về đổi mới phương pháp dạy – học

Hiện nay đổi mới phương pháp dạy – học tập trung nhiều vào việc tổ chức các hoạt động học tập cho HS. Các hoạt động học tập thường được quan tâm là:

- Quan sát và tiếp xúc với tài liệu, nguồn thông tin.
- Động não để phát hiện kiến thức.

– Thực hành trên các vật liệu mới hoặc bối cảnh mới để củng cố kiến thức và rèn luyện kỹ năng, tự đánh giá. Phạm vi của các hoạt động này là hoạt động độc lập của cá nhân và hoạt động hợp tác trong nhóm.

Để tổ chức cho HS hoạt động, GV cần thực hiện các yêu cầu sau đây:

- Hướng dẫn bằng lời và động tác mẫu.
- Tổ chức môi trường học tập cho HS (Chia nhóm và giao việc theo nhóm, cho cá nhân trong nhóm, cho cặp).
- Hoạt động tác động (đặt câu hỏi, nêu vấn đề, trao đổi, tham gia thảo luận, tham gia làm ra sản phẩm với HS).
- Đánh giá HS.

* Phương pháp dạy – học theo định hướng đổi mới ngoài việc dạy kiến thức và kỹ năng cho HS, nhiệm vụ của GV còn phải dạy cho các em phương pháp tự học qua các hoạt động học tập. Đổi mới phương pháp là sự kết hợp nhuần nhuyễn các phương pháp dạy – học truyền thống có những yếu tố tích cực với những phương pháp dạy học tập trung vào việc tổ chức các hoạt động học tập cho HS.

* Việc đổi mới đánh giá là một trong những yếu tố quan trọng góp phần cho sự thành công của phương pháp dạy – học theo định hướng mới, việc đổi mới đánh giá nhằm xác nhận kết quả học tập của HS và điều chỉnh quá trình dạy học của GV cho phù hợp với mục tiêu.

Đổi mới đánh giá còn nhằm đổi mới chủ thể đánh giá, GV đánh giá kết quả học tập của HS, HS tự đánh giá và tham gia đánh giá kết quả học tập của nhau.

2. Định hướng về đổi mới phương pháp dạy – học Mĩ thuật 6

– Môn Mĩ thuật là môn dành thời gian chủ yếu để HS thực hành. Do vậy, GV cần thiết kế bài dạy như một kế hoạch tổ chức các hoạt động để HS chủ động, tích cực tham gia và phát huy hết khả năng và năng lực của mình ở mỗi bài vẽ.

– Trong mỗi tiết học, GV cần lựa chọn và phối hợp các phương pháp dạy học sao cho luôn luôn tạo được không khí học tập vui vẻ, nhẹ nhàng, hấp dẫn để lôi cuốn HS, tránh giờ học tẻ nhạt, khô cứng.

– Đối với một số bài vẽ tranh đề tài, GV có thể tổ chức cho HS hoạt động vẽ theo tổ, theo nhóm để các thành viên trong nhóm có dịp thể hiện năng lực cá nhân trước bạn bè, thầy cô giáo.

– Có thể kết hợp các trò chơi hỗ trợ cho nội dung bài học khi thấy cần thiết, phù hợp.

– Tạo mọi điều kiện để tất cả mọi HS chủ động, tích cực tham gia và tham gia có hiệu quả các hoạt động, quan tâm nhiều hơn đến các HS nhút nhát, chưa tích cực hoạt động.

– Về phân bố thời gian của tiết học, GV cần lưu ý bố trí thời gian hướng dẫn bài và thời gian thực hành của HS sao cho hợp lí (phần hướng dẫn của GV chỉ nên từ 12 đến 15 phút, phần thực hành từ 20 đến 25 phút, phần đánh giá từ 4 – 5 phút).

– Tùy theo nội dung của từng bài, GV điều chỉnh thời gian giảng bài và thời gian thực hành của HS cho phù hợp, không thực hiện một cách máy móc cho tất cả các bài.

– Trong quá trình thực hiện các tiết dạy, GV cần chú ý giáo dục HS hiểu biết cái đẹp, cảm nhận cái đẹp làm trọng tâm, không nên quá đi sâu và rèn luyện kĩ năng vẽ.

B. PHẦN THIẾT KẾ BÀI DẠY MĨ THUẬT 6

Bài 1. Vẽ trang trí **CHÉP HOẠ TIẾT TRANG TRÍ DÂN TỘC**

I - MỤC TIÊU

- HS tìm hiểu một số họa tiết trang trí dân tộc.
- Biết cách vẽ và vẽ được một số họa tiết gần đúng mẫu và tô màu.
- HS cảm nhận vẻ đẹp của các họa tiết dân tộc của một số vùng miền.

II - CHUẨN BỊ

– Sưu tầm các họa tiết dân tộc ở: quần, áo, khăn, túi, váy hoặc bản rập các họa tiết ở trên bia đá; hình vẽ, ảnh chụp họa tiết trên các công trình kiến trúc cổ của Việt Nam.

– Hình minh họa hướng dẫn cách chép họa tiết trang trí dân tộc (Đồ dùng dạy học MT6).

- Phóng to một số họa tiết làm mẫu.
- Hình mẫu các bước chép một họa tiết dân tộc.

Lựa chọn phương pháp dạy học trọng tâm

- Phương pháp trực quan.
- Phương pháp vấn đáp gợi mở.
- Phương pháp luyện tập.

III - TIẾN TRÌNH BÀI DẠY

1. Giới thiệu bài

Dùng tranh, ảnh nêu câu hỏi tạo tình huống để dẫn dắt HS vào bài.

2. Các hoạt động cụ thể

Hoạt động 1

HƯỚNG DẪN HỌC SINH QUAN SÁT, NHẬN XÉT

– GV giới thiệu một vài hoạ tiết trang trí ở các công trình kiến trúc (đình, chùa), hoạ tiết ở trang phục của các dân tộc để HS thấy được sự phong phú của nền văn hoá Việt Nam và tài hoa của các nghệ nhân.

– Cho HS xem các hoạ tiết đã chuẩn bị và hoạ tiết ở trang 75 SGK, yêu cầu các em quan sát, tìm hiểu về hình dáng, đặc điểm và vẻ đẹp của các hoạ tiết.

– GV nêu câu hỏi định hướng:

+ Tên hoạ tiết, hoạ tiết này được trang trí ở đâu?

+ Hình dáng chung của hoạ tiết? (hình tròn, hình vuông, hình tam giác)

+ Bố cục? (đối xứng, xen kẽ, nhắc lại)

+ Hình vẽ? (hoa lá, chim muông...)

+ Đường nét? (mềm mại, khoẻ khoắn...)

– GV có thể giới thiệu một số vật phẩm có hoạ tiết trang trí đẹp của địa phương như: bình, đĩa, thổ cẩm... để HS thấy được cách sử dụng hoạ tiết.

– GV tóm tắt phần này để HS nhận biết được vẻ đẹp đa dạng và ứng dụng rộng rãi của các hoạ tiết dân tộc.

Hoạt động 2

HƯỚNG DẪN HỌC SINH CÁCH VẼ HOẠ TIẾT

– GV giới thiệu và chỉ dẫn cách vẽ qua đồ dùng dạy học (ĐDDH), sau đó yêu cầu HS xem phần II trang 74 SGK để tìm hiểu kỹ hơn cách chép hoạ tiết.

– GV có thể vẽ bảng minh hoạ cách vẽ qua các bước:

+ Vẽ đường chu vi bao quanh hoạ tiết bằng hình tròn, hình chữ nhật...

+ Nhìn mẫu, vẽ phác các mảng hình chính trong chu vi hình vừa vẽ;

+ Nhìn mẫu, vẽ các nét chi tiết cho đúng;

+ Vẽ màu theo ý thích; tô màu kín hoạ tiết và nền.

– Nếu thời gian cho phép, GV giới thiệu thêm cách vẽ hoạ tiết khác trên bảng để củng cố mở rộng bài, đồng thời giúp HS nhìn thấy cách vẽ rõ ràng, sinh động hơn.

– Cho HS xem một số bài vẽ đẹp của HS lớp trước để các em tham khảo cách vẽ.

Hoạt động 3

HƯỚNG DẪN HỌC SINH LÀM BÀI

- GV giao nhiệm vụ cho HS.
- + Tự chọn một hoạ tiết ở SGK hay hoạ tiết khác sưu tầm được để chép.
- + Xác định hình hoạ tiết cho vừa và cân đối với khổ giấy.
- + Nhớ lại cách chép hoạ tiết như đã hướng dẫn (GV cắt ĐDDH, xoá hình hướng dẫn ở trên bảng để HS tự vẽ).
- + Vẽ phác bằng bút chì trước, sau đó sửa chữa hoàn thiện hình vẽ.
- + Vẽ xong, tô màu theo ý thích.
- GV góp ý, động viên HS làm bài.
- Lưu ý:
  - + Chỉ ra chỗ được, chỗ chưa được ngay ở bài vẽ của mỗi HS.
  - + Bổ sung hay chỉ ra cho HS thấy vẻ đẹp của hình, của nét vẽ ở hoạ tiết.
- GV làm việc với HS cho đến khi gần kết thúc giờ học.

Hoạt động 4

ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP

- Chọn một số bài treo để nhận xét.
- Yêu cầu HS cùng tham gia nhận xét.
- GV gợi ý định hướng nhận xét về:
  - + Bố cục hình vẽ;
  - + Hình hoạ tiết (Giống mẫu, chưa giống mẫu);
  - + Màu sắc.
- GV nhận xét chung tiết học, động viên, khích lệ HS và xếp loại các bài được treo.

3. Bài tập về nhà

- Sưu tầm hoạ tiết trang trí và cắt dán vào giấy.
- Chuẩn bị bài sau: Đọc trước bài 2.